

LUKAS

7

Jezus' gezag, Johannes' twijfel en de liefde
die uit vergeving voortkomt

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/7

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De knecht van de hoofdman genezen	2 min	5
2	Mattheüs en Lukas spreken elkaar niet tegen	2 min	7
3	De Romeinse hoofdman als godvrezende	4 min	8
4	Nederigheid en gezag van de hoofdman	3 min	10
5	Jezus verwonderd over geloof en ongeloof	4 min	12
6	Heidenen aan tafel in Gods Koninkrijk	4 min	14
7	Jezus en het opwekken van doden	2 min	16
8	De weduwe en de twee stoeten in Naïn	3 min	18
9	Rituele onreinheid is geen zonde	4 min	19
10	Jezus raakt de doodskist aan	2 min	21
11	De jongeman staat op door Jezus' gezag	2 min	22
12	Handelen in de naam van Jezus	2 min	24
13	Bidden of genezing gebieden	3 min	26
14	De opwekking en Johannes' boodschappers	4 min	27

15	Johannes twijfelt aan Jezus als Messias	2 min	30
16	Geloof en twijfel in moeilijke omstandigheden	3 min	31
17	Andere verklaringen voor Johannes' vraag	2 min	32
18	Johannes' moedeloosheid en Jezus' antwoord	3 min	33
19	Jezus' werken vervullen Jesaja	2 min	35
20	De Messias voldoet niet aan verwachtingen	2 min	37
21	Teleurstelling in God als geloofsproef	3 min	38
22	Jezus prijst Johannes' standvastigheid	2 min	40
23	Johannes, de grootste van de profeten	4 min	41
24	Gods wil aanvaarden of verwerpen	3 min	44
25	Johannes en Jezus allebei afgewezen	3 min	46
26	De zondares zalft Jezus' voeten	3 min	47
27	Veel vergeving leidt tot veel liefde	2 min	50
28	Simons gebrekkige gastvrijheid	2 min	51
29	Liefde uit dankbaarheid voor vergeving	2 min	52

30	Twée verschillende zalvingen van Jezus	3 min	53
----	--	-------	----

	Om verder te lezen		54
--	--------------------	--	----

1

De knecht van de hoofdman genezen

We zijn in Lukas hoofdstuk 7. Een deel van het materiaal in dit hoofdstuk komt alleen bij Lukas voor, een deel niet. En in het gedeelte dat niet alleen bij Lukas voorkomt, wijkt Lukas op sommige punten af van de parallelle gedeelten in

Mattheüs of Markus, of beide. We beginnen te lezen bij vers 1:

Nadat Hij al Zijn woorden beëindigd had ten aanhoren van het volk, ging Hij Kapernaüm binnen. En een dienaar van een zekere hoofdman over honderd, die hij zeer waardeerde, was ziek en lag op sterven. Toen hij over Jezus gehoord had, stuurde hij de oudsten van de Joden naar Hem toe en dezen vroegen Hem te komen en zijn dienaar gezond te maken. Toen die bij Jezus gekomen waren, smeekten zij Hem indringend en zeiden: Hij is het waard dat U dat voor hem doet, want hij heeft ons volk lief en heeft zelf de synagoge voor ons gebouwd. En Jezus ging met hen mee, maar toen Hij niet ver meer van het huis was, stuurde de hoofdman enkele vrienden naar Hem toe om tegen Hem te zeggen: Heere, doe geen moeite, want ik ben het niet waard dat U onder mijn dak komt. Daarom heb ik ook mijzelf niet waard geacht naar U toe te komen, maar spreek een woord en mijn knecht zal genezen zijn. Want ik ben ook iemand die onder gezag van anderen gesteld is, en heb zelf soldaten onder mij; ik zeg tegen de een: Ga! en hij gaat; en tegen de ander: Kom! en hij komt; en tegen mijn dienaar: Doe dat! en hij doet het. Toen Jezus dit hoorde, verwonderde Hij Zich over hem, en Hij keerde Zich om en zei tegen de menigte die Hem volgde: Ik zeg u: Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden. En toen zij die gestuurd waren, in het huis teruggekeerd waren, vonden zij de zieke dienaar gezond.

LUKAS 7:1-10

2

Mattheüs en Lukas spreken elkaar niet tegen

Dit verhaal staat in Mattheüs, maar daar wordt het enigszins anders verteld, want in Mattheüs hoofdstuk 8 lezen we dat de hoofdman over honderd zelf naar Jezus toe kwam. Als je het in Mattheüs leest, lijkt het alsof het gesprek rechtstreeks tussen Jezus en deze man plaatsvond. Mattheüs hoofdstuk 8, vers 5 zegt:

Toen Jezus Kapernaüm binnengegaan was, kwam er een hoofdman over honderd naar Hem toe, die Hem smeekte:

MATTHEÛS 8:5

Daar volgt het gesprek waarover we in Lukas lezen, maar het wordt weergegeven alsof de hoofdman over honderd persoonlijk met Jezus spreekt.

Lukas stelt het niet alleen anders voor, maar benadrukt ook dat de man niet zelf naar Jezus toe kwam, omdat hij zich dat niet waardig achtte. De man zei:

Ik vond mezelf niet waardig genoeg om naar U toe te komen.

Daarom stuurde hij in plaats daarvan enkele oudsten van Israël. Veel mensen beschouwen dit, net als veel verschillen tussen de evangeliën, als een tegenstrijdigheid. Maar we moeten begrijpen dat dit niet werkelijk een tegenstrijdigheid is. Ook dit is weer een geval waarin een vertelling wordt ingekort.

Wanneer een handeling door vertegenwoordigers namens iemand anders wordt verricht, is het niet ongewoon om te zeggen dat die handeling door die persoon zelf werd verricht. Dat geldt zowel in de Bijbel als daarbuiten. Natuurlijk werd ze door zijn vertegenwoordigers verricht. Veel zaken worden via vertegenwoordigers afgehandeld, maar degene van wie zij de vertegenwoordigers zijn, is degene die de zaken afhandelt. Daarom zouden we kunnen zeggen dat die-en-die onderhandelingen heeft gevoerd en dat er een fusie tot stand kwam tussen hem en de algemeen directeur van een ander bedrijf. In werkelijkheid kunnen de afspraken via zijn vertegenwoordigers, afgevaardigden enzovoort zijn gemaakt. Wat zijn vertegenwoordigers namens iemand doen, wordt door hem gedaan.

3

De Romeinse hoofdman als godvrezende

Lukas vertelt ons dus meer bijzonderheden dan Mattheüs geeft. Uit Mattheüs zouden we de indruk krijgen dat het gesprek tussen de hoofdman over honderd en Jezus plaatsvond. Dat was ook zo, maar indirect. Er waren oudsten van de Joden die deze hoofdman over honderd gunstig gezind waren. Dit is behoorlijk ongebruikelijk, want een hoofdman over honderd is een heiden. Een hoofdman over honderd is een Romeinse functionaris. Hij is een officier met een bepaalde rang in de hiërarchie van het Romeinse leger. Het woord ‘centurio’ verwijst naar honderd, en dat komt doordat hij honderd soldaten onder zich had. Hij was een bevelhebber over honderd man.

Hij was dus iemand met enig gezag en iemand met een zekere waardigheid binnen het leger. Polybius, de Latijnse schrijver, beschreef hoofdmannen over honderd. Ze werden gekozen uit mannen met een bepaald karakter en uit een bepaalde maatschappelijke klasse. De Romeinse schrijver schreef het volgende over hoofdmannen over honderd: “Ze moeten niet zozeer mensen zijn die het gevaar opzoeken, maar mannen die bevel kunnen voeren, standvastig in hun optreden en betrouwbaar. Ze moeten niet overmatig gretig zijn om zich in de strijd te storten. Maar wanneer ze zwaar onder druk staan, moeten ze bereid zijn stand te houden en op hun post te sterven.”

Hoofdmannen over honderd worden een aantal keren in de Bijbel genoemd, en er wordt altijd gunstig over hen gesproken. Er is natuurlijk Cornelius, de hoofdman over honderd. Er is deze hoofdman over honderd. Er staat een hoofdman over honderd aan de voet van het kruis die zegt:

Dit was echt de Zoon van God.

En er is in het boek Handelingen een hoofdman over honderd die Paulus beschermt wanneer Paulus als gevangene naar Rome wordt gebracht. De hoofdman over honderd lijkt Paulus zeer gunstig gezind te zijn. In feite lees je in de Bijbel nooit over een hoofdman over honderd zonder dat er een min of meer gunstig beeld van hem wordt gegeven.

Dit waren mannen met een goed karakter, maar ze waren geen Joden. Ze waren heidenen, en Joden hadden over het algemeen niets goeds over heidenen te zeggen. Toch was deze man, net als Cornelius later in Handelingen hoofdstuk 10, zeer vriendelijk voor de Joden. De meeste Romeinen waren dat niet. Het Romeinse bezettingsleger was over het algemeen zeer wreed, harteloos en racistisch tegenover de Joden. Maar zo nu en dan trof je een man aan die werkelijk gaf om het volk dat hij met behulp van zijn troepen in bedwang hield. Tegen Jezus wordt gezegd dat deze specifieke man het waard is dat Hij hem helpt, omdat hij ons volk liefheeft. Hij heeft zelfs een synagoge voor ons gebouwd. Dat wil zeggen dat hij op eigen kosten de Joden hielp een synagoge te bouwen. Deze man moet dus iemand zijn geweest die wij een godvrezende zouden noemen.

Onder de heidenen waren er drie soorten. Er waren er die heidenen waren en andere goden aanbaden. Er waren er die proselieten van het jodendom waren. Dat wil zeggen, zij waren tot het jodendom bekeerd en werden als Joden beschouwd. Ze waren besneden en hielden zich aan de Joodse wet. Maar er is een derde categorie heidenen over wie we in de Bijbel lezen: zij die godvrezenden worden genoemd. Het waren geen heidenen, want ze waren ingenomen met de Joodse godsdienst en de God van de Joden. Ze vonden dat de God van de Joden aannemelijker was, of beter, bewonderenswaardiger en meer waard om aanbeden te worden dan hun heidense goden. Maar ze gingen niet zover dat ze zich lieten besnijden en zich tot het jodendom bekeerden. In plaats daarvan hielden ze nog enige afstand tot de Joodse godsdienst, maar stonden ze er welwillend tegenover.

Dat moet deze man zijn geweest. Dat gold in ieder geval voor Cornelius. Cornelius was niet besneden, maar hij aanbad de God van de Joden. Hij bad en gaf aalmoezen, zoals een goede Joodse man dat zou doen. Deze centurio is iemand anders, maar dit moet kennelijk bij een aantal centurio's het geval zijn geweest. Ze waren niet de goddeloze heidenen waarvoor Romeinen vaak werden aangezien.

4

Nederigheid en gezag van de hoofdman

Deze man was onder de heidenen blijkbaar zo uitzonderlijk dat zelfs de oudsten van de synagoge, de oudsten van Israël, goed over hem dachten. Dat Joden goed over een heiden dachten, was behoorlijk ongebruikelijk. Maar blijkbaar vroeg hij hun om namens hem naar Jezus toe te gaan. Hij had over Jezus gehoord. Hij had een knecht die op sterven lag. Hij was de dood nabij en moest herstellen. In zijn wanhoop dacht de man dat Jezus zijn enige hoop was om zijn knecht te genezen, maar hij vond zichzelf het niet waard om naar Jezus toe te gaan.

In de parallelle passage in Mattheüs, waar het lijkt alsof de man zelf met Jezus praat, zei Jezus:

Ik ga wel naar hem toe om hem te genezen.

De man zei:

De hoofdman antwoordde en zei: Heere, ik ben het niet waard dat U onder mijn dak komt; maar spreek slechts een woord, en mijn knecht zal genezen zijn.

MATTHEÛS 8:8

We lezen hier hetzelfde, al werd het laatste deel van het gesprek in dit geval via andere boodschappers gevoerd. De eerste boodschappers die bij Jezus kwamen, waren de oudsten van de Joden. Zij brachten Jezus van de situatie op de hoogte en vroegen Hem iets voor deze man te doen. Toen Jezus daarop inging en op weg ging naar het huis van de man, kwamen er boodschappers uit het huis naar buiten, die zeiden:

En Jezus ging met hen mee, maar toen Hij niet ver meer van het huis was, stuurde de hoofdman enkele vrienden naar Hem toe om tegen Hem te zeggen: Heere, doe geen moeite, want ik ben het niet waard dat U onder mijn dak komt.

LUKAS 7:6

Dat was niet omdat ze Jezus niet wilden verwelkomen of ongastvrij waren. Het was omdat Joden niet het huis van een heiden binnengingen. Dat was de gewoonte. Men ging ervan uit dat het huis van een heiden dingen bevatte die een Jood niet kon verdragen. Ze konden niet in het huis van een heiden eten, omdat heidenen geen koosjer voedsel serveerden. Zelfs in het huis van een heiden konden onreine dingen zijn, dingen waardoor een Jood verontreinigd zou worden. Daarom was het de gewoonte dat een Jood het huis van een heiden niet binnenging.

Je herinnert je misschien dat Petrus naar het huis van Cornelius ging. Dat deed hij pas nadat hij een visioen van God had gekregen waarin hem werd gezegd dat te doen. Toen hij naar het huis van Cornelius ging, zei hij:

En hij zei tegen hen: U weet dat het een Joodse man niet toegestaan is om met iemand van een ander volk om te gaan of bij hem binnen te gaan; maar God heeft mij laten zien dat ik geen mens onheilig of onrein mag noemen.

HANDELINGEN 10:28

Zo was Jezus duidelijk ook bereid om naar het huis van deze man te gaan. Jezus had dit vooroordeel van de Joden niet. Hij stond op het punt naar het huis van de man te gaan. Maar de man dacht:

Ik kan U niet vragen dat te doen. U bent Joods. U zou niet bij mij thuis willen komen. U bent veel te goed voor mij. Doe geen moeite. Zet uw eigen reputatie niet op het spel, of wat dan ook, door bij mij thuis te komen. Ik weet dat U het gezag hebt; U hoeft het maar te zeggen, en dat is genoeg.

De man zei:

Want ik ben ook iemand die onder gezag van anderen gesteld is, en heb zelf soldaten onder mij; ik zeg tegen de een: Ga! en hij gaat; en tegen de ander: Kom! en hij komt; en tegen mijn dienaar: Doe dat! en hij doet het.

LUKAS 7:8

5

Jezus verwonderd over geloof en ongeloof

Op de een of andere manier maakte deze uitspraak werkelijk indruk op Jezus. Er staat in vers 9 dat Jezus Zich over hen verwonderde toen Hij deze dingen hoorde. Jezus verwonderde Zich soms over het gebrek aan geloof van mensen. We lezen ergens, volgens mij in Markus, dat Jezus, toen Hij naar Nazareth ging, daar niet veel wonderen kon doen. En er staat:

En Hij kon daar geen kracht doen, maar Hij legde slechts enkele zieken de handen op en genas hen. En Hij verwonderde Zich over hun ongeloof. En Hij trok de dorpen in de omgeving rond en gaf er onderwijs.

MARKUS 6:5-6

Hier verwonderde Hij Zich over het geloof van deze man.

De reden waarom Hij Zich verwonderde over het ongeloof van de mensen in Nazareth, is dat ze Joden waren, Hem kenden en ontvankelijk voor Hem hadden moeten zijn, maar dat niet waren. Hij verwonderde Zich over het geloof van deze man omdat hij een heiden was. Hij zei:

Toen Jezus dit hoorde, verwonderde Hij Zich over hem, en Hij keerde Zich om en zei tegen de menigte die Hem volgde: Ik zeg u: Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden.

LUKAS 7:9

dat wil zeggen, onder de Joden.

Nadat Hij al Zijn woorden beëindigd had ten aanhoren van het volk, ging Hij Kapernaüm binnen. En een dienaar van een zekere hoofdman over honderd, die hij zeer waardeerde, was ziek en lag op sterven. Toen hij over Jezus gehoord had, stuurde hij de oudsten van de Joden naar Hem toe en dezen vroegen Hem te komen en zijn dienaar gezond te maken. Toen die bij Jezus gekomen waren, smeekten zij Hem indringend en zeiden: Hij is het waard dat U dat voor hem doet, want hij heeft ons volk lief en heeft zelf de synagoge voor ons gebouwd. En Jezus ging met hen mee, maar toen Hij niet ver meer van het huis was, stuurde de hoofdman enkele vrienden naar Hem toe om tegen Hem te zeggen: Heere, doe geen moeite, want ik ben het niet waard dat U onder mijn dak komt. Daarom heb ik ook mijzelf niet waard geacht naar U toe te komen, maar spreek een woord en mijn knecht zal genezen zijn. Want ik ben ook iemand die onder gezag van anderen gesteld is, en heb zelf soldaten onder mij; ik zeg tegen de een: Ga! en hij gaat; en tegen de ander: Kom! en hij komt; en tegen mijn dienaar: Doe dat! en hij doet het. Toen Jezus dit hoorde, verwonderde Hij Zich over hem, en Hij keerde Zich om en zei tegen de menigte die Hem volgde: Ik zeg u: Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden. En toen zij die gestuurd waren, in het huis teruggekeerd waren, vonden zij de zieke dienaar gezond.

LUKAS 7:1-10

Dit was wat Jezus zo verwonderlijk vond.

Trouwens, het feit dat Jezus Zich soms verwonderde over het geloof van mensen en Zich soms verwonderde over hun gebrek aan geloof, roept vragen op over de hele kwestie van het calvinisme, want Jezus zou Zich niet moeten verwonderen. Als God van tevoren heeft bepaald dat iemand geloof zal hebben, dan zal die persoon het hebben. Als Hij van tevoren heeft bepaald dat die persoon het niet zal hebben, dan zal die persoon het niet hebben. Daar is niets verrassends aan. Als je calvinist bent, weet je van tevoren al dat sommige mensen eenvoudigweg geen geloof zullen hebben en dat ook niet kunnen hebben. Anderen zullen geloof hebben en kunnen niet anders. Maar Jezus zag de dingen kennelijk niet op die manier. Hij dacht dat mensen in staat zouden moeten zijn om geloof te hebben, en Hij verwonderde Zich wanneer ze het niet hadden. Hij dacht dat sommige mensen waarschijnlijk geen geloof zouden hebben, en Hij verwonderde Zich wanneer ze het wel hadden. In dit geval vooral omdat hij een heiden was. Hij stelt dit tegenover de Joden.

6

Heidenen aan tafel in Gods Koninkrijk

Wanneer Jezus dit in vers 9 zegt, voegt Mattheüs er in feite een uitspraak van Jezus uit een andere situatie aan toe die relevant is voor dit punt. Als je kijkt naar Mattheüs 8:10, zegt Jezus aan het einde van het vers:

Toen Jezus dit hoorde, verwonderde Hij Zich, en zei tegen hen die Hem volgden: Voorwaar, Ik zeg u: Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden.

MATTHEÛS 8:10

De volgende woorden van Jezus zijn:

Maar Ik zeg u dat er velen zullen komen van oost en west en zij zullen aan tafel gaan met Abraham, Izak en Jakob in het Koninkrijk der hemelen, en de kinderen van het Koninkrijk zullen buitengeworpen worden in de buitenste duisternis; daar zal gejammer zijn en tandengeknars.

MATTHEÛS 8:11-12

Deze uitspraak van Jezus staat ook in Lukas opgetekend, maar in een andere context. Je vindt die in Lukas 13:29. Maar Mattheüs, die dingen thematisch rangschikt, vond dat deze uitspraak van Jezus bij een andere gelegenheid ook hier goed zou passen, omdat die hetzelfde punt duidelijk maakt. Hier is een man die anders is dan het merendeel van Israël. Jezus treft bij het merendeel van Israël geen geloof aan. Hier is een heiden die wel geloof heeft. Dit is een voorteken van wat komen gaat.

Er zullen veel heidenen zijn, velen uit het oosten en het westen, dat wil zeggen van buiten Israël, die Gods Koninkrijk zullen binnengaan, terwijl de kinderen van het Koninkrijk, dat wil zeggen de natuurlijke erfgenamen, de Joden, eruit geworpen zullen worden. Hij zegt niet dat alle Joden eruit geworpen zullen worden en alle heidenen binnen zullen komen. Maar Hij zegt dat, net zoals het verrassend is een heiden aan te treffen die meer geloof heeft dan een Jood, er veel heidenen zullen zijn die meer geloof hebben dan veel Joden.

Veel van de kinderen van het Koninkrijk, waarmee de Joden worden bedoeld, zijn de natuurlijke erfgenamen. Vergeet niet dat het Koninkrijk in Exodus 19:5 en 6 eerst aan Israël werd aangeboden. Het Koninkrijk was Israëls natuurlijke erfdeel, maar Israël verwierp het. En dus zegt Hij dat de kinderen, oftewel de normale erfgenamen van het Koninkrijk van wie je zou verwachten dat zij het zouden beërven, eruit geworpen zullen worden. Zij zullen daar niet zijn vanwege hun gebrek aan geloof. Maar veel heidenen uit het oosten en het westen en het noorden en het zuiden zullen binnenkomen, en zij zullen in het Koninkrijk zijn.

Hij spreekt over aan tafel zitten met Abraham, Izak en Jakob in het Koninkrijk. We zouden ons dit kunnen voorstellen als een hemels tafereel waarin we verenigd worden met de heiligen uit het verleden en aanzitten bij het grote feestmaal. Misschien is dat juist, maar ik denk dat Hij het figuurlijk gebruikt. Ik denk dat Hij zegt dat Hij op dat moment mensen uitnodigt voor dit feestmaal waaraan Hij deelneemt. Vergeet niet dat Hij in een eerder verhaal zojuist heeft gezegd dat Hij de bruidegom is. Ze zeiden:

Toen kwamen de discipelen van Johannes bij Hem en zeiden:
Waarom vasten wij en de Farizeeën veel en vasten Uw
discipelen niet?

MATTHEÛS 9:14

Wanneer de bruidegom er is, vast je niet tijdens het bruiloftsfeest. Zijn beweging had het karakter van een feestmaal, van een bruiloftsfeest. En Abraham, Izak en Jakob maakten vanwege hun geloof al deel uit van deze beweging. Heidenen zouden zich als het ware bij hen aan tafel voegen, als volgelingen en aanbidders van Christus. Maar de Joden die geen geloof hadden, zouden dat niet doen.

Hoewel Jezus die opmerking waarschijnlijk niet bij deze gelegenheid heeft gemaakt, omdat Lukas die in een andere context optekent en Mattheüs degene is die dingen meestal thematisch bijeenbrengt, gaat het om hetzelfde idee. Deze ene heiden, die meer geloof had dan veel Joden, zou als het ware een voorproefje zijn van een veel grotere beweging in de toekomst, wanneer er meer heidenen dan Joden zouden binnenkomen.

7

Jezus en het opwekken van doden

Lukas 7:10 zegt:

En toen degenen die gestuurd waren weer thuiskwamen, zagen ze dat de zieke dienaar weer beter was.

Het volgende verhaal staat alleen in Lukas. Het is een van de drie gevallen waarover we lezen dat Jezus de doden opwekte. We kennen het beroemde verhaal waarin Hij Lazarus uit de dood opwekte. Er is ook een verhaal dat in meerdere evangeliën is opgetekend over de opwekking van de dochter van Jäirus uit de dood. Alleen Johannes vermeldt Lazarus in zijn evangelie, en alleen Lukas vermeldt dit verhaal over de zoon van een weduwe in een stad die Naïn heet. Meerdere evangeliën vermelden het voorval met de dochter van Jäirus, maar alleen Lukas vermeldt dit geval waarin Jezus de doden opwekt, en alleen Johannes vermeldt Lazarus. Die drie samen zijn de enige gevallen waarvan we daadwerkelijk een verslag hebben.

We weten echter dat Jezus, toen Hij de twaalf en de zeventig uitzond, tegen hen zei:

Genees zieken, reinig melaatsen, wek doden op, drijf demonen uit. U hebt het voor niets ontvangen, geef het voor niets.

MATTHEÛS 10:8

Kennelijk werden er tijdens de bediening van Jezus veel meer mensen uit de dood opgewekt dan specifiek voor ons is opgetekend. Enkele voorvallen dienen eenvoudigweg als voorbeelden van een grotere beweging. Er moeten anderen uit de dood zijn opgewekt, niet alleen door Jezus, maar zelfs door de twaalf die Hij tijdens Zijn bediening uitzond. Het opwekken van de doden was dus geen uniek geval.

Ook in het Oude Testament werden doden opgewekt. Elia wekte een dode op, en Elisa deed dat ook. Elisa deed het nadat hij zelf gestorven was. Er werd een dood lichaam in zijn graf geworpen. Het raakte de beenderen van Elisa aan, en het lichaam stond op. Elisa stond niet op, maar zijn beenderen wekten een man op uit de dood. Het opwekken uit de dood is dus niet iets zonder precedent als werk van God. En het was zelfs niet beperkt tot de drie gevallen die in de evangeliën voor ons zijn opgetekend. In het geval van Jezus weet ik zeker dat Hij ook anderen heeft opgewekt. En we weten dat Hij Zijn discipelen de opdracht gaf dit te doen, en zij moeten dit eveneens hebben gedaan.

8

De weduwe en de twee stoeten in Naïn

Maar dit is een bijzonder meelijwekkend geval, omdat het om de enige zoon van een weduwe ging. Een vrouw die als weduwe met kinderen achterbleef, verkeerde in een meelijwekkende situatie. Ze zou naar alle waarschijnlijkheid arm worden, tenzij haar man haar een of ander vermogen had nagelaten. Maar de meeste weduwen behoorden tot de kwetsbaarste en armste mensen in de samenleving. Ze had maar één zoon op wie ze kon rekenen om haar uit de armoede te halen. Als hij volwassen werd, werk vond en in zijn eigen onderhoud voorzag, kon hij op haar oude dag voor haar zorgen. Dat was ook wat van hem verwacht zou worden. Maar nu sterft haar zoon, haar enige zoon. Ze is dus werkelijk volkomen berooid.

Dit vindt plaats in het stadje Naïn, dat ongeveer een dag lopen van Kapernaüm ligt. Er staat dat dit de volgende dag gebeurde. Jezus moet dus de hele dag vanuit Kapernaüm hebben gelopen en Naïn waarschijnlijk tegen de avond hebben bereikt. Er staat:

En het gebeurde op de volgende dag dat Hij naar een stad ging die Naïn heette, en veel van Zijn discipelen en een grote menigte gingen met Hem mee.

LUKAS 7:11

Dat wil zeggen: de dag nadat Hij in Kapernaüm was geweest, bevindt Hij Zich nu in deze andere stad, een dag lopen verderop.

We hebben hier dus een hele optocht die in één richting door de straten van Naïn trekt, met Jezus voorop.

Toen Hij nu de poort van de stad naderde, ziedaar, er werd een dode uitgedragen. Hij was de enige zoon van zijn moeder, en zij was weduwe, en een grote menigte uit de stad was bij haar.

LUKAS 7:12

We hebben dus twee grote menigten. Er staat dat er een grote menigte bij Jezus is en een grote menigte bij deze begrafenisstoet. Zij komen vanuit een andere richting door de straat aan. De twee stoeten zullen elkaar kruisen, en zo vindt dit verhaal plaats. Je kunt je deze situatie voorstellen alsof je vanuit een helikopter naar beneden kijkt. Je zou deze twee grote stoeten door verschillende straten zien trekken, op weg naar een bepaald kruispunt waar ze elkaar zullen ontmoeten.

De ene is een stoet met Jezus, Die vol leven is, en die stoet verkeert in een feeststemming. Iedereen is vol verwondering en viert het leven, de genezing en de geweldige dingen die Jezus doet. De andere groep is een rouwgezelschap dat met deze moeder treurt om het verlies van haar enige zoon. De stemmingen van de twee groepen zijn dus heel verschillend wanneer ze elkaar kruisen.

En toen de Heere haar zag, was Hij innerlijk met ontferming bewogen over haar, en zei Hij tegen haar: Huil niet.

LUKAS 7:13

Dat had heel ongevoelig kunnen klinken. Wat bedoelt U met: huil niet? Ik ben weduwe. Dit is mijn enige zoon. Hij is dood. Hoor je niet om je doden te rouwen? Maar Jezus geeft natuurlijk nooit onredelijke instructies. Als Hij zegt:

Niet huilen.

dan moet Hij iets bemoedigends in gedachten hebben. Er moet iets zijn waardoor huilen niet gepast zal zijn wanneer je ziet hoe dit afloopt. Houd dus op met huilen.

9

Rituele onreinheid is geen zonde

Toen kwam Hij dichterbij en raakte de open doodskist aan. Als een Jood een doodskist aanraakte, zou dat hem normaal gesproken onrein maken. Mensen moesten doodskisten aanraken, en onrein worden was geen zonde. We moeten beseffen dat

onreinheid onder de wet niet hetzelfde was als zonde. Zonde zou een overtreding van een gebod van God zijn. De Bijbel gebiedt mensen niet om hun doden niet te begraven. Maar er staat wel dat zij, als ze dat doen, rituele onreinheid oplopen.

Neem op dezelfde manier iemand die melaats is. Er staat nergens in de Schrift het gebod: „Word niet melaats.” Maar als je melaats bent, ben je onrein. Het is geen zonde om melaats te zijn, maar het is wel een onreine toestand. Allerlei dingen konden iemand onrein maken. Contact met een onrein persoon of iets onreins zou iemand onrein maken. Het is slechts een symbolische, rituele toestand. Ik geloof dat onreinheid in de Schrift symbool staat voor zonde, maar het is geen zonde.

Een vrouw die ongesteld was, was onrein. De vrouw die aan bloedvloeïing leed, die niet ongesteld was maar al jarenlang bloedde, was onrein. Iedereen met een bloedvloeïing was onrein. Een man die een natte droom had, was onrein. Iemand die in een veldslag was en naast wie iemand werd gedood, was onrein omdat hij met een dood lichaam in aanraking was gekomen. Allerlei volkomen onschuldige omstandigheden maakten iemand onrein, hetzij tot de avond, hetzij een week lang, afhankelijk van de situatie.

Het aanraken van een dood lichaam, een lijk of een doodskist, en waarschijnlijk zelfs het bijwonen van een begrafenis zonder iets aan te raken, zou je onrein maken. De hogepriesters mochten geen begrafenissen bijwonen, omdat dit hen onrein zou maken. Ook een nazireeër mocht niet naar een begrafenis gaan, omdat dit een van de drie dingen was die hij niet mocht doen. Maar van de meeste mensen werd natuurlijk verwacht dat ze naar begrafenissen gingen. Van de meeste mensen werd verwacht dat ze dit deden, en ze zouden gewoon denken: „Goed, dan zal ik die week onrein zijn.”

Onrein zijn betekent niet dat je schuldig bent en dat je, als je sterft, naar de hel gaat of iets dergelijks. Onrein zijn betekent alleen dat je een ceremoniële toestand hebt opgelopen die een voorgeschreven tijd duurt. Het staat symbool voor zonde, omdat het je in bepaalde opzichten vervreemdt van de samenleving en van de tempel. Je kunt niet naar de tempel wanneer je onrein bent. En je kunt eigenlijk zelfs niet nauw met mensen omgaan wanneer je onrein bent, want als iemand je aanraakt, wordt die persoon onrein. Het idee is dus dat onreinheid je een week lang afzondert van de aanbidding van God in de tempel en van de samenleving in het algemeen. Niet omdat

je slecht bent, maar gewoon omdat je misschien de pech had een begrafenis te moeten bijwonen, daartoe zelfs verplicht was of om een andere reden onrein werd. Er waren buitengewoon veel van zulke toestanden van onreinheid. Nadat je onrein was geweest, sloot je de periode van onreinheid af met een bad. Je waste je kleren en je lichaam, en daarmee was het voorbij. Door bepaalde toestanden was je tot het vallen van de avond onrein. Door andere toestanden was je een week lang onrein. Gedurende die tijd kon je niet naar de tempel en kon je geen lichamelijk contact hebben met je vrienden, je familie, enzovoort.

Daarom lijkt het op zonde. Zonde vervreemdt ons van God en van mensen. Dat is hier het idee. Melaatsheid lijkt, vooral als toestand van onreinheid, een heel goed type en een goede voorafschaduw van zonde te zijn. Door middel van deze ceremoniën onderwijst God lessen over geestelijke dingen. Maar onreinheid is op zichzelf niet iets geestelijks.

10

Jezus raakt de doodskist aan

Het was niet noodzakelijk dat Jezus deze doodskist aanraakte. Hij had alleen maar een bevel kunnen geven, zoals Hij bij Lazarus deed. Hij raakte niets aan toen Hij Lazarus opwekte. Hij zei alleen:

En toen Hij dit gezegd had, riep Hij met een luide stem: Lazarus, kom naar buiten!

JOHANNES 11:43

Zo raakte Hij, voor zover ik mij herinner, ook de dochter van Jairo niet aan. De aangehaalde tekst vermeldt echter uitdrukkelijk dat Hij haar hand pakte:

Maar toen Hij hen allen naar buiten gestuurd had, pakte Hij haar hand en riep: Kind, sta op!

LUKAS 8:54

Dat had Hij hier ook kunnen doen, maar Hij raakte de doodskist met opzet aan. Dit is echt interessant, want dat zou omstreden zijn. Of het zou in elk geval lijken alsof Hij daardoor, net als de anderen die de begrafenis bijwoonden, in een toestand van onreinheid kwam. Hij had meer afstand kunnen houden en hetzelfde wonder kunnen doen. Maar Hij verbond Zich als het ware met hen in hun verdriet en in hun onreinheid.

Wij weten dat Jezus onze zonden daadwerkelijk Zelf op Zich nam aan het hout en ze droeg. Zijn omgang met zondaars wordt misschien zelfs gesymboliseerd door Zijn bereidheid Zich te verbinden met de toestand van onreinheid. Maar toen Hij onze zonden op Zich nam, overwon Hij de zonde en bracht Hij leven en gerechtigheid. Zo veranderde Hij door Zijn aanraking van dit dode lichaam ook daar de situatie. De dode man kwam tot leven.

Je vraagt je wel af of de mensen daarna nog steeds de rest van de week onrein moesten zijn of niet, aangezien de dode man die hen onrein had gemaakt niet meer dood was. Ik veronderstel dat dit waarschijnlijk een situatie was waarvoor de wet geen uitleg gaf. Als je in aanraking komt met een dode, maar die persoon daarna niet meer dood is, ben je dan nog steeds onrein? Ik neem aan van niet. Volgens mij zou je kunnen aanvoeren dat de mensen niet langer onrein waren, aangezien er geen dood lichaam meer was waarmee ze in aanraking waren geweest.

11

De jongeman staat op door Jezus' gezag

Hoe dan ook, Jezus raakte de doodskist aan en degenen die hem droegen bleven staan. Ze vroegen zich af waarom Hij dat deed. Om te beginnen zou je niet in de buurt van een dood lichaam willen komen als je probeerde onreinheid te vermijden. Jezus loopt er rechtstreeks naartoe en zegt tegen de vrouw dat ze niet moet huilen. Dat is iets verrassends om te zeggen tegen een weduwe die haar enige kind heeft verloren en hem aan het begraven is. Iedereen vraagt zich af wat hier aan de hand is.

Deze mensen uit Naïn hadden misschien wel en misschien niet van Jezus gehoord. Dit was niet bijzonder ver van Kapernaüm, en mogelijk hadden geruchten over Hem hen al eerder bereikt. Maar de kans is groot dat er mensen in deze menigte waren die geen idee hadden wie Jezus was, waarom deze man vooropliep in een stoet en waarom Hij naar een doodskist toe liep en die aanraakte. Gewoonlijk zouden zij dat juist niet willen doen. Dus bleven ze staan, omdat ze niet wisten wat ze moesten doen. Moesten ze doorlopen, of moesten ze stoppen om te zien wat deze man ging doen? Ze bleven staan waar ze stonden.

Hij zei:

En Hij ging naar de baar toe en raakte die aan (de dragers nu stonden stil) en Hij zei: Jongeman, Ik zeg u, sta op!

LUKAS 7:14

Dit is precies de manier waarop Hij bij andere gelegenheden doden opwekte: Hij sprak de persoon aan en zei dat die moest opstaan:

Lazarus, kom naar buiten.

En Hij pakte de hand van het kind en zei tegen haar: Talitha, koemi! Dat is vertaald: Meisje (Ik zeg je), sta op.

MARKUS 5:41

Merk op dat Jezus niet bad dat de doden zouden opstaan. Jezus bad trouwens ook nooit dat zieken zouden genezen of dat demonen mensen zouden verlaten. Jezus bad niet om die dingen. Hij deed het gewoon. Hij zei niet: „Vader, wek de doden alstublieft op.” Hij wekte hen gewoon Zelf op:

Sta op.

Hij gebod de zieken altijd om gezond te worden en gebod de demonen om uit te gaan. Jezus deed deze dingen niet door gebed. Hij deed ze door het gezag dat de Vader Hem had gegeven om deze dingen aan te spreken. De dood erkende Zijn gezag, net

zoals demonen dat deden. Demonen, ziekte, de wind en de golven gehoorzamen Hem. Ze erkennen Wie Hij is en welk gezag Hij heeft. Zelfs de dood zelf deed dat.

12

Handelen in de naam van Jezus

Wanneer wij in Jezus' Naam handelen, doen wij in Zijn plaats wat Hij zou doen. Daarom baden de apostelen evenmin voor de zieken of om de doden te laten opstaan. Zij deden hetzelfde als Jezus. Toen Petrus bij de poort van de tempel de verlamde man tegenkwam, zei hij niet: 'Vader, genees deze man alstublieft.' Hij zei:

Petrus zei echter: Zilver en goud heb ik niet, maar wat ik heb, dat geef ik u: in de Naam van Jezus Christus de Nazarener, sta op en ga lopen!

HANDELINGEN 3:6

Toen hij naar de kamer werd gebracht waar Tabitha gestorven was — zij wordt in Handelingen hoofdstuk 9 ook Dorkas genoemd — keerde hij zich naar het lichaam en zei... Nu, hij bad wel eerst. Wij weten niet wat hij bad. Er staat dat Petrus bad, en daarna keerde hij zich naar het lichaam en zei:

Tabitha, sta op!

HANDELINGEN 9:40

Hij deed precies wat Jezus deed. Dat is het uitoefenen van het gezag van Christus in de Naam van Christus. Blijkbaar gebeurt dat niet door gebed, hoewel wij ook in Jezus' Naam bidden. Wanneer wij bidden, bidden wij in Zijn Naam. Maar wanneer wij iets anders doen, doen wij het in Zijn Naam. In Kolossenzen staat zelfs:

En alles wat u doet met woorden of met daden, doe dat alles in de Naam van de Heere Jezus, terwijl u God en de Vader dankt door Hem.

KOLOSSENZEN 3:17

En zo handelen wij in Zijn plaats. Wij zijn Zijn lichaam. Wij zijn Zijn verlengstuk. In het laatste vers van Efeze 1 staat:

de gemeente, die Zijn lichaam is, de volheid van Hem Die alles in allen vervult.

EFEZE 1:23

Dus het vlees en de beenderen van Jezus, dat zijn wij. In deze wereld zijn wij Zijn vertegenwoordigers en handelen wij in Zijn Naam zoals Hij zou handelen, als Hij ons daartoe machtigt.

Dat is wat bidden in Jezus' Naam betekent. Wij bidden wat Hij zou bidden. Wij bidden als Zijn plaatsvervangers wat naar ons geloof Zijn gebed zou zijn, en wij doen dat met Zijn gezag, met Zijn machtiging. Dat is wat het betekent om in Jezus' Naam te bidden, of om wat dan ook in Jezus' Naam te doen: het doen zoals Hij het zou doen.

13

Bidden of genezing gebieden

Bidden om de doden te laten opstaan is dus iets wat de apostelen niet deden. Bidden voor de zieken is iets wat zij niet deden. Nu roept dit een vraag op, namelijk: moeten wij dan nooit voor de zieken bidden? De Bijbel geeft wel degelijk de bevoegdheid om voor de zieken te bidden. Er staat in Jakobus 5:

Is iemand onder u ziek? Laat hij dan de ouderlingen van de gemeente bij zich roepen. Laten zij voor hem bidden en hem in de Naam van de Heere met olie zalven. Het gelovige gebed zal de zieke behouden en de Heere zal hem oprichten.

JAKOBUS 5:14-15

Dit gaat over de oudsten van de gemeente. Het lijkt erop dat de apostelen anders zijn dan de oudsten. De oudsten zijn eenvoudigweg degenen die in de plaatselijke gemeente gezag dragen. Maar de apostelen waren de mannen aan wie het bijzondere apostolische gezag van Christus was gegeven. Zij handelden alsof zij Jezus Zelf waren. Zij baden niet voor de zieken. Zij geboden de zieken eenvoudigweg om gezond te worden.

Oudsten, en misschien ook anderen, hebben niet noodzakelijk apostolisch gezag. Aan hen is niet precies hetzelfde gezag gegeven dat Jezus aan de apostelen gaf. Bedenk dat er in Markus 3 stond:

Jezus stelde de twaalf aan en gaf hun macht om zieken te genezen en demonen uit te drijven.

MARKUS 3:14-15

Er is dus een bijzonder gezag dat aan de apostelen werd gegeven, en in gevallen als deze handelden zij precies zoals Jezus.

Sommigen van ons hebben misschien geen apostolisch gezag. Dan kan het eenvoudigweg onze taak zijn om, net als de oudsten van de gemeente, te bidden dat iemand gezond wordt. Het is moeilijk om in elk afzonderlijk geval te weten wat je moet doen. Eén ding is dat wij altijd de regels willen leren. Wij willen altijd de methoden leren. Hoe wordt dit gedaan? Wat moet ik doen wanneer ik tegenover een zieke sta? Moet ik bidden? Moet ik hem gebieden gezond te worden? Wat hoor ik te doen?

Wat je dan hoort te doen, zoals altijd, is je laten leiden door de Heilige Geest. Wij willen de regels altijd op schrift hebben, zoals de Farizeeën ze hadden. De Farizeeën hadden al hun regels op schrift, of hadden in elk geval mondelinge overleveringen. Zij hadden overal regels voor. Jezus kwam niet om nog een stel regels te brengen. Hij kwam om ons in een relatie met God te brengen waarin wij door de Geest wandelen en doen waartoe de Geest ons leidt.

Dit alles wil zeggen dat er tijden kunnen zijn waarop God je het gezag geeft om een zieke te gebieden gezond te worden, of wat dat betreft een dode te gebieden op te staan. Maar in gevallen waarin dat niet zo is, denk ik dat er voor ons niets anders overblijft dan te bidden. Jezus hoefde niet voor hen te bidden. Hij kon bevelen geven vanwege het gezag dat Hij krachtens Wie Hij was in Zichzelf bezat. De apostelen bezaten gezag doordat Christus het hun had gegeven.

14

De opwekking en Johannes' boodschappers

En dus gehoorzaamden de demonen Hem. De wind en de golven gehoorzaamden Hem. Zelfs de dood gehoorzaamde Hem. Hij gebiedt een dode man, die Hem vermoedelijk niet kon horen, om op te staan. En toch staat er:

En de dode ging overeind zitten en begon te spreken. En Hij gaf hem aan zijn moeder.

LUKAS 7:15

En Hij gaf hem aan zijn moeder.

Dat moet een ontroerend moment zijn geweest. Hij wekte hem niet alleen op om vervolgens weg te lopen. Hij ging naar hem toe, nam hem mee naar zijn moeder en gaf hem levend aan haar terug.

En vrees greep hen allen aan en zij verheerlijkten God en zeiden: Een groot Profeet is onder ons opgestaan; en: God heeft naar Zijn volk omgezien.

LUKAS 7:16

Nu lag deze stad niet in Judea. Ze lag eigenlijk in Galilea. Maar er moeten daar bezoekers uit Judea zijn geweest. Of natuurlijk gingen mensen uit Galilea regelmatig naar Judea. Zijn reputatie verspreidde zich dus ook in die richting.

En de discipelen van Johannes berichtten hem over al die dingen. En nadat Johannes twee van zijn discipelen bij zich geroepen had, stuurde hij hen naar Jezus met de vraag: Bent U het Die komen zou, of verwachten wij een ander? Toen de mannen bij Hem gekomen waren, zeiden zij: Johannes de Doper heeft ons naar U toe gestuurd met de vraag: Bent U Degene Die komen zou, of verwachten wij een ander? Op dat moment genas Hij velen van ziekten en aandoeningen en boze geesten; en aan veel blinden schonk Hij het gezichtsvermogen. En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ga heen en bericht Johannes wat u gezien en gehoord hebt, namelijk dat blinden ziende worden, kreupelen kunnen lopen, melaatsen gereinigd worden, doven kunnen horen, doden opgewekt worden en aan armen het Evangelie verkondigd wordt. En zalig is hij die aan Mij geen aanstoot neemt.

LUKAS 7:18-23

Toen ze aankwamen, kregen ze de gelegenheid om een aantal dingen te zien gebeuren.

Toen de boodschappers van Johannes vertrokken waren, begon Hij tot de menigte over Johannes te spreken. We zullen het zo hebben over wat Hij over Johannes zei. Laten we het eerst over dit eerste gedeelte hebben.

Trouwens, het woord ‘boodschappers’ in vers 24 — ‘toen de boodschappers van Johannes vertrokken waren’ — is in het Grieks het woord *angeloi*. Misschien weet je dat het woord *angeloi*, of in het enkelvoud *angelos*, in algemene zin ‘boodschapper’ betekent. Het wordt meestal gebruikt voor hemelse boodschappers, geesten die door God worden gezonden met boodschappen en dergelijke: datgene waar wij gewoonlijk aan denken bij engelen. Zo wordt het woord meestal gebruikt in het Nieuwe Testament. Maar in het wereldlijke Grieks betekent het gewoon boodschappers. Op een plaats als deze betekent het in het Nieuwe Testament duidelijk gewoon menselijke boodschappers.

Ik zeg dat hier omdat het elders belangrijk kan zijn wanneer we naar bepaalde passages kijken. We moeten weten dat er niet altijd bovennatuurlijke wezens uit de hemel mee worden bedoeld, hoewel het woord soms met ‘engel’ wordt vertaald. Ik denk vooral aan de rede op de Olijfberg, waar Jezus zei:

En dan zal Hij Zijn engelen uitzenden en Zijn uitverkorenen
bijeengbrengen uit de vier windstreken, van het uiterste van de
aarde tot het uiterste van de hemel.

MARKUS 13:27

Ook hier staat het woord ‘boodschappers’, en het kan doelen op evangelisatie in plaats van op engelen van God die mensen bijeenbrengen. Dat is iets voor een andere passage. Maar ik merk dit op omdat het in het Nieuwe Testament tamelijk ongebruikelijk is dat het woord *angeloi* menselijke boodschappers betekent. Dat is hier echter zeker het geval.

15

Johannes twijfelt aan Jezus als Messias

Johannes de Doper hoorde wat Jezus aan het doen was. Het is interessant dat dit Johannes de Doper niet bemoedigde. Het deed hem zich afvragen:

Bent U degene die we zoeken of niet?

Hoe kwam dat? Jezus deed wat sommige profeten in het verleden hadden gedaan. De mensen in Naïn zeiden zelfs:

En vrees greep hen allen aan en zij verheerlijkten God en zeiden: Een groot Profeet is onder ons opgestaan; en: God heeft naar Zijn volk omgezien.

LUKAS 7:16

Waarom? Omdat profeten als Elia en Elisa dit soort wonderen deden.

Maar de Messias hoort iets anders te doen, dacht Johannes. Hij hoort niet alleen wonderen te doen zoals profeten die doen, en niet alleen indruk op mensen te maken. De Messias hoort Zijn volk van hun vijanden te bevrijden, en de Romeinen zijn hun vijanden. Johannes zelf zat juist op dat moment bij de Romeinen gevangen. Johannes hoorde daar niet te zitten. De Messias hoort de Romeinse macht te verdrijven, niet haar alleen maar te dulden. Johannes voelde meer dan de meeste mensen wat het kostte om hen te dulden. Zolang de Romeinen aan de macht waren, zat hij weg te rotten in een gevangenis zoals je die in de derde wereld aantreft. Uiteindelijk stierf hij daar.

Het leek Johannes niet dat dit werkelijk het werk van de Messias was: eropuit gaan en mensen genezen. Dat is mooi, maar wanneer gaat U nu eindelijk de dingen doen die bij de Messias horen? Die dingen waarbij U Uw volk bevrijdt, het soort dingen dat David deed? David kwam en verdreef de Filistijnen. David verdreef de vijanden. De Messias zal een andere David zijn. Hij zal Zijn volk van hun vijanden bevrijden. Deze vijanden, de Romeinen, waren nogal een blok aan het been, vooral voor iemand als Johannes, die in hun gevangenis zat.

Johannes kende Jezus. Of hij had in elk geval geloofd dat Jezus de Messias was en Hem als zodanig aangekondigd. Nu begon hij zich af te vragen: ‘Wat is hier aan de hand? Ik dacht dat U de juiste Man was. Bent U het, of hoor ik naar iemand anders uit te kijken?’

16

Geloof en twijfel in moeilijke omstandigheden

Deze vraag van Johannes heeft sommige mensen dwarsgezet. Zij zeggen: ‘Hoe ter wereld kon Johannes zo’n vraag stellen? Hij was een profeet. Hij wist dat Jezus de Messias was. Hij had Hem aangewezen. Hij had de Geest als een duif zien neerdalen. Hoe kon Johannes zelfs maar twijfelen?’ Om deze vraag te stellen, moet je de menselijke natuur niet erg realistisch bekijken. Mensen die geen enkel excuus hebben om te twijfelen, twijfelen voortdurend.

Nadat de Israëlieten door de Rode Zee waren geleid, mopperden ze drie dagen later al en betwijfelden ze of God wel aan hun kant stond. En dat slechts drie dagen nadat ze zo’n wonder hadden gezien en zich hadden verheugd, gezongen en God hadden geprezen voor Zijn bevrijding. Drie dagen later hadden ze niet genoeg water en begonnen ze de kwelling van de dorst te voelen. Ze zeiden:

Het volk smachtte daar naar water en het volk morde tegen Mozes en het zei: Waarom hebt u ons toch uit Egypte laten vertrekken? Om mij, mijn kinderen en mijn vee van dorst te laten omkomen?

EXODUS 17:3

Hoe kon je je dat afvragen wanneer je nog maar drie dagen eerder zo’n bevrijding had meegemaakt?

Maar er is niet veel tijd voor nodig voordat omstandigheden je stemming veranderen. Hoeveel mensen hebben niet gezegd: ‘God, als U mij hieruit haalt, zal ik U voor altijd dienen’? Ze komen eruit, vergeten God meteen en dienen Hem niet.

Er zijn veel momenten geweest waarop ik, nadat ik een wonderbaarlijke voorziening van God of een antwoord op gebed had gezien, dacht: 'Ik zou nooit meer aan God kunnen twijfelen. Dit is verbazingwekkend.' Maar later twijfel ik soms toch weer aan Hem. Er zijn momenten waarop de noden groot zijn en het geld nergens te bekennen is, en dan denk ik: 'Wat moeten we nu doen?' In het verleden zijn er wel duizend momenten geweest waarop ik me hetzelfde afvroeg en God uitkomst bracht, en dan dacht ik: 'Ik zal nooit meer aan God twijfelen.' De menselijke natuur zit zo in elkaar dat je gemakkelijker kunt twijfelen dan geloven in wat je niet kunt zien.

Johannes had tijdens de opwekking beslist een groot geloof, toen iedereen naar hem toe kwam om zich door hem te laten dopen. Het hele land sprak over hem. Hij was een beroemdheid en werd megedragen op een golf van opwekking. Jezus was de volgende vaandeldrager. Johannes zou het stokje aan Jezus doorgeven, en het zou doorgaan. Jezus zou deze beweging tot het einde voortzetten en die Romeinen verdrijven. In plaats daarvan zit Johannes in de gevangenis en doet Jezus er niets aan. Dus denkt hij: 'Had ik het bij het verkeerde eind?'

17

Andere verklaringen voor Johannes' vraag

Het is mogelijk, zoals ik al zei, dat Johannes werkelijk met deze twijfels worstelde. Sommigen hebben geopperd dat Johannes deze twijfels niet echt had. Ik denk dat die verklaringen waarschijnlijk niet waar zijn, maar ik zal ze geven, omdat sommige commentatoren ze aanhangen.

Sommigen denken dat Johannes wist dat Jezus de Messias was, maar dat zijn woorden erop berekend waren om Jezus min of meer te beschamen, zodat Hij eindelijk eens aan de slag zou gaan. 'Bent U nu Degene of niet? Gaat U voor ons uitkomst brengen of niet? Hier zit ik in de gevangenis. Vergeet mij hier niet. Het is allemaal mooi en aardig dat U wordt megedragen op een golf van populariteit. Ik zit hier weg te rotten. Bent U Degene Die wij verwachten? Moeten we iemand anders zoeken?' Het was min of meer sarcastisch bedoeld: 'Laten we aan de slag gaan. Laat zien Wie U werkelijk bent.'

Het was niet zo dat Johannes eraan twijfelde, maar Johannes betwijfelde of Jezus Zich aan het tijdschema hield. Hij betwijfelde of Jezus bereid was zo snel voortgang te maken als volgens hem nodig was. Sommigen menen dat de vraag van Johannes bedoeld was om Jezus een beetje te prikkelen, om Hem aan te sporen en Hem ertoe te bewegen eindelijk eens aan de slag te gaan.

Een andere opvatting is dat Johannes helemaal geen twijfels had. Hij wist Wie Jezus was, maar de discipelen van Johannes hadden vragen. De discipelen van Johannes waren naar hem toe gekomen en hadden gezegd: 'Johannes, jij zei dat deze Man de Messias was. Het ziet er niet naar uit dat Hij ook maar iets doet wat een Messias hoort te doen. Is dit nu de juiste Man of niet?' Johannes wist heel goed dat Jezus dat was en zei: 'Waarom gaan jullie het Hem niet vragen? Waarom vragen jullie Hem niet of Hij Degene is Die komen zou of niet? Zeg Hem dat ik het gevraagd heb.' Hij wist dat Jezus hun een antwoord zou geven dat hen zou overtuigen.

Dit is een zeer welwillende interpretatie ten aanzien van Johannes: Johannes twijfelde er in zijn eigen gedachten helemaal niet aan. Hij probeerde het geloof van zijn discipelen te versterken door hen eropuit te sturen om het aan Jezus te vragen en een antwoord te krijgen dat hen zou overtuigen.

18

Johannes' moedeloosheid en Jezus' antwoord

Mijn eigen gedachte is dat de natuurlijkste uitleg waarschijnlijk de juiste is. Johannes had op dit moment werkelijk zijn twijfels. Profeten raakten neerslachtig. Johannes was als Elia. Hij kwam in de geest en kracht van Elia. Elia was vaak neerslachtig. Elia zei:

En Elia, de Tisbiet, uit de inwoners van Gilead, zei tegen Achab:
Zo waar de HEERE, de God van Israël, leeft, voor Wiens
aangezicht ik sta, er zal deze jaren geen dauw of regen komen,
behalve op mijn woord!

1 KONINGEN 17:1

De volgende dag zet Izebel een prijs op zijn hoofd. Hij vlucht weg en zegt:

Hijzelf liep echter een dagreis de woestijn in, ging onder een bremstruik zitten en bad om te mogen sterven. Hij zei: Het is genoeg. Neem nu mijn leven, HEERE, want ik ben niet beter dan mijn vaderen.

1 KONINGEN 19:4

Elia was een moedeloze, humeurige figuur. Johannes kan dat ook zijn geweest.

Hij was waarschijnlijk eenzaam. Hij leefde in de woestijn en at sprinkhanen. Hoeveel vrienden kon zo'n man hebben? Hoeveel hechte relaties? De man was waarschijnlijk zwaarmoedig en dacht: 'Ik dacht echt dat Jezus de juiste Man was, maar nu begin ik toch mijn twijfels te krijgen. Ik denk dat ik het Hem maar gewoon vraag.'

Dus stuurt hij deze boodschappers, en zij zeggen:

Toen de mannen bij Hem gekomen waren, zeiden zij: Johannes de Doper heeft ons naar U toe gestuurd met de vraag: Bent U Degene Die komen zou, of verwachten wij een ander?

LUKAS 7:20

In die laatste woorden kan een kleine steek onder water hebben gezeten: 'Moeten we iemand anders zoeken? Gaat U het werk doen?'

Er staat dat Jezus precies op het moment dat deze mannen kwamen, dit soort wonderen deed, en zij waren daar getuige van. Hij zei:

En de discipelen van Johannes berichtten hem over al die dingen. En nadat Johannes twee van zijn discipelen bij zich geroepen had, stuurde hij hen naar Jezus met de vraag: Bent U het Die komen zou, of verwachten wij een ander? Toen de mannen bij Hem gekomen waren, zeiden zij: Johannes de Doper heeft ons naar U toe gestuurd met de vraag: Bent U Degene Die komen zou, of verwachten wij een ander? Op dat moment genas Hij velen van ziekten en aandoeningen en boze geesten; en aan veel blinden schonk Hij het gezichtsvermogen. En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ga heen en bericht Johannes wat u gezien en gehoord hebt, namelijk dat blinden ziende worden, kreupelen kunnen lopen, melaatsen gereinigd worden, doven kunnen horen, doden opgewekt worden en aan armen het Evangelie verkondigd wordt. En zalig is hij die aan Mij geen aanstoot neemt.

LUKAS 7:18-23

Wat hebben jullie gezien? Jullie hebben gezien en gehoord dat blinden werden genezen, kreupelen liepen, melaatsen werden gereinigd, doven hoorden, doden werden opgewekt en aan armen het Evangelie werd verkondigd.

19

Jezus' werken vervullen Jesaja

Waarom zou dit een antwoord zijn op de vraag van Johannes? Jezus zinspeelt hier op twee gedeelten in het Oude Testament over de Messias. Ze staan allebei in Jesaja. Het ene is Jesaja 35 en het andere is Jesaja 61.

Jesaja 35 is een Messiaans hoofdstuk dat het Messiaanse Koninkrijk beschrijft. Er staat in Jesaja 35:5 en verder:

Dan zullen de ogen van de blinden worden opengedaan, de oren van de doven zullen worden geopend.

JESAJA 35:5

Met andere woorden, er wordt gezegd dat deze dingen het Messiaanse tijdperk zullen vergezellen.

Jezus zei:

Ga Johannes vertellen wat jullie zien.

De blinden zien. De kreupelen lopen. De doven horen. Dit zijn de dingen waarvan Jesaja zei dat de Messias ze zou doen.

Dan is er Jesaja 61, dat Jezus Zelf had voorgelezen in Lukas hoofdstuk 4, in de synagoge van Nazareth. Hij had gezegd:

Hij begon tegen hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uw oren in vervulling gegaan.

LUKAS 4:21

En in Jesaja 61:1 staat:

De Geest van de Heere HEERE is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om voor de gevangenen vrijlating uit te roepen en voor wie gebonden zaten, opening van de gevangenis;

JESAJA 61:1

De Messias verkondigt goed nieuws aan de armen. De aangehaalde HSV gebruikt in Jesaja 61:1 het woord ‘zachtmoedigen’, terwijl de Engelse vertaling waarop deze uitleg berust daar ‘poor’ heeft, net als in Lukas 7:22. Let op wat Hij aan het einde van Lukas 7:22 zegt:

En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ga heen en bericht Johannes wat u gezien en gehoord hebt, namelijk dat blinden ziende worden, kreupelen kunnen lopen, melaatsen gereinigd worden, doven kunnen horen, doden opgewekt worden en aan armen het Evangelie verkondigd wordt.

LUKAS 7:22

20

De Messias voldoet niet aan verwachtingen

Hij zegt geen ja of nee tegen Johannes. Hij zegt: „Waarom vertellen jullie Johannes niet gewoon wat hier allemaal gebeurt?” Zeg het zo: het evangelie wordt aan de armen verkondigd, blinden zien, doven horen, kreupelen lopen en melaatsen worden gereinigd. Is dat niet wat de Bijbel zegt dat de Messias zal doen? Het is niet wat de Joden dachten dat de Messias zou doen. Zij dachten dat Hij een militair leider zou zijn. Maar Jezus wijst erop dat zij negeren wat de Bijbel werkelijk zegt dat Hij zal doen. Zij hebben hun eigen plan voor de Messias. De Joden hadden hun eigen traditionele ideeën ontwikkeld over hoe de Messias Zich zou gedragen, enzovoort.

Johannes was een Jood die in die samenleving was opgegroeid. Blijkbaar had hij dezelfde ideeën als andere Joden over wat de Messias zou doen, en was hij enigszins teleurgesteld dat Jezus dat niet deed. Hoewel Johannes een profeet was, weten profeten niet alles. Zij weten alleen wat aan hen geopenbaard is. Voor het overige zijn het gewone mensen.

Jezus wijst erop: „Wat Ik doe, is juist. Ik doe wat juist is. Het is in overeenstemming met de Schrift. Als je aandacht schenkt aan deze Schriftgedeelten en kijkt naar wat Ik doe, zul je je eigen vraag beantwoorden.” Als laatste toevoeging aan deze boodschap

die Hij naar Johannes stuurt, zegt Hij:

En zalig is hij die aan Mij geen aanstoot neemt.

LUKAS 7:23

Met het Engelse vertaalwoord 'offended' wordt hier 'ten val gebracht' bedoeld. Wie niet door Mij ten val wordt gebracht, is gezegend. Met andere woorden: „Ik doe dingen waardoor je misschien ten val komt. Je geloof kan aan het wankelen worden gebracht omdat Ik niet aan je verwachtingen voldoe. Wat Ik doe, is niet wat jij dacht dat Ik zou doen, en daardoor zou je kunnen gaan twijfelen. Maar Ik doe wat juist is. Vertrouw Mij. Gezegend is de man die niet ten val komt door wat Ik doe.”

21

Teleurstelling in God als geloofsproef

Dit is een werkelijk belangrijke uitspraak van Jezus, omdat die op veel situaties van toepassing is. Veel mensen raken teleurgesteld in God. Mensen kunnen geleerd hebben dat Hij hen hoort te genezen, maar vervolgens niet genezen worden. Ze kunnen verwachten dat Hij hun voorspoed geeft of hun gebeden verhoort zoals zij hadden gedacht, terwijl dat niet gebeurt. Ook kunnen zij verwachten dat Hij hun kinderen behoudt omdat zij hen goed hebben opgevoed. Wanneer die verwachtingen niet uitkomen, zeggen ze: „Wat gebeurt er, God? Ik dacht dat U dit hoorde te doen.” Mensen verliezen vaak hun geloof.

Geloof verliezen door teleurstelling in God komt bijna altijd voort uit verwachtingen waaraan niet is voldaan. Dat is in feite wat teleurstelling betekent. Je bent teleurgesteld omdat je verwachtingen had waaraan niet is voldaan. Is God ontrouw en voldoet Hij niet aan terechte verwachtingen? Of kloppen onze verwachtingen niet? We hebben onszelf toegestaan iets van God te verwachten wat Hij misschien nooit werkelijk bedoeld heeft dat wij zouden verwachten. We hebben bepaalde dingen op een bepaalde manier uitgelegd, terwijl Hij niet bedoelde dat ze zo begrepen zouden worden. Omdat we ze verkeerd hebben begrepen, hebben we verkeerde

verwachtingen. Hij voldoet daar niet aan, wij raken teleurgesteld en we zouden ten val kunnen komen. Veel mensen hebben hun geloof verloren omdat God niet deed wat zij vonden dat Hij moest doen.

Ook in het algemeen zeggen mensen: „Als er werkelijk een goede God bestaat, waarom is er dan zoveel kwaad in de wereld? Hoe kan God dit kwaad toelaten? Hoe kan God toelaten dat deze kinderen lijden? Hoe kan God tsunami's laten gebeuren?” Ze zijn teleurgesteld in God. Ze denken dat als God is zoals Hij hoort te zijn, Hij dat niet zou doen. Zij verwachten dat God op een bepaalde manier is, maar Hij blijkt niet zo te zijn. Hij laat werkelijk tsunami's gebeuren. Hij duldt het kwaad in de wereld werkelijk veel langer dan wij vinden dat Hij zou moeten doen. Wij denken: „Dan geef ik het met U op, God, want U bent niet zoals ik dacht dat U hoorde te zijn.”

Je bent zojuist niet voor je beproeving geslaagd. Je bent gezakt. Je geloof wordt beproefd. God vertrouwen is altijd juist, omdat God Zich nooit vergist. Maar onze verwachtingen kunnen verkeerd zijn. Als we denken dat een goede God nooit kwaad in de wereld zou toelaten, weten we eenvoudigweg niet genoeg over wat een goede God wel of niet zou doen, of waarom. Misschien begrijpen we niet waarom Hij doet wat Hij doet, maar dat betekent niet dat Hij niet begrijpt waarom Hij het doet. We moeten erop vertrouwen dat Hij weet wat Hij doet.

Dat is wat Jezus tegen Johannes zegt: „Ik doe niet wat jij vindt dat een Messias hoort te doen. Ga je daardoor ten val komen? Ga je je geloof opgeven? Dit is een beproeving van je geloof, Johannes. Je zult een gezegend man zijn als je hierdoor niet ten val komt, maar dat zou wel kunnen gebeuren. Mensen hebben dat gedaan.” Jezus zegt:

Gelukkig is wie niet door Mij aan het twijfelen raakt.

Dat is een geweldige uitspraak, die op heel veel dingen van toepassing is.

22

Jezus prijst Johannes' standvastigheid

Toen de boden van Johannes weggegaan waren, begon Hij tegen de menigte over Johannes te zeggen: Waar bent u in de woestijn naar gaan kijken? Naar een riet dat door de wind heen en weer bewogen wordt?

LUKAS 7:24

Waar gingen jullie in de woestijn naar kijken?

Hij heeft het erover dat ze eerder de woestijn in waren gegaan om Johannes te zien dopen.

Johannes is geen riet dat door de wind heen en weer wordt bewogen. Hij is een standvastig man, maar zelfs hij kan zijn twijfels hebben. Toch is hij geen zwakkeling. Hij is geen morele zwakkeling of iemand zonder ruggengraat. Hij is een man met principes. Dacht je dat je dat zou aantreffen, iemand zonder ruggengraat, een man die heen en weer wordt geslingerd door elke wind van menselijke opvattingen?

Maar waar bent u dan naar gaan kijken? Naar iemand in kostbare kleren gekleed? Zie, zij die prachtige kleding dragen en in weelde leven, zijn in de paleizen.

LUKAS 7:25

Zocht je een man in een chic pak? Hij zegt:

Mensen die prachtig gekleed gaan en in luxe leven, vind je inderdaad aan het hof van koningen.

Die bevinden zich niet in de woestijn, waar ze insecten eten. Ze bevinden zich aan de hoven van koningen. Als je de woestijn in gaat, verwacht je geen man in een driedelig pak te zien. Je verwacht een man te zien die kleding van kameelhaar draagt, en dat was wat je aantrof. Met andere woorden, dacht je dat je een godsdienstig leider zou

zien van het soort waaraan je in Israël gewend bent? Mannen die gewoon de menselijke opvattingen volgen als dat hun goed uitkomt, mannen die in deze wereld in weelde leven? Nee, in Johannes trof je een ander soort man aan: een man met principes, een man met enige ruggengraat, een man die ervoor zorgt dat hij in de gevangenis wordt gegooid omdat hij geen afstand doet van zijn overtuigingen, een man die omwille van zijn roeping in dienst van God de genoegens en gemakken van de wereld opgeeft en in ruwe kleding en ruwe omstandigheden leeft. Dit is een ongewone man.

Jezus zei:

23

Johannes, de grootste van de profeten

Deze is het over wie geschreven staat: Zie, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, die voor U uit Uw weg gereed zal maken.

LUKAS 7:27

Hij citeert Maleachi 3:1:

Zie, Ik zend Mijn engel, die voor Mij de weg bereiden zal. Plotseling zal naar Zijn tempel komen die Heere Die u aan het zoeken bent, de Engel van het verbond, in Wie u uw vreugde vindt. Zie, Hij komt, zegt de HEERE van de legermachten.

MALEACHI 3:1

Want Ik zeg u: Onder hen die uit vrouwen geboren zijn, is niemand een groter profeet dan Johannes de Doper, maar de minste in het Koninkrijk van God is groter dan hij.

LUKAS 7:28

Dit is natuurlijk een vreemde uitspraak. Onder hen die uit vrouwen geboren zijn, is er geen grotere profeet opgestaan dan Johannes de Doper. Trouwens, het woord ‘profeet’ komt niet voor in de Alexandrijnse tekst, dus het is niet duidelijk of Hij dat hier heeft gezegd. In de versie van Mattheüs, in Mattheüs 11, staat niet ‘profeet’. Er staat alleen dat er niemand is opgestaan die groter is dan Johannes de Doper.

Maar als ‘profeet’ juist is en erbij gedacht moet worden, dan wordt hier gezegd dat Johannes de grootste van de profeten is. Jezus zei:

Gingen jullie eropuit om een profeet te zien?

Ja, hij is een profeet, maar meer dan dat. Hij is meer dan een gewone profeet. Hij is de grootste van de profeten. Waarom? Omdat alle profeten konden aankondigen dat God op een dag het Koninkrijk zou zenden. Op een dag zal God Israël herstellen. Op een dag zal God als de Messias komen en Israël weiden. Alle profeten konden zeggen: ‘Op een dag.’ Johannes kon zeggen: ‘Dit is de dag. Daar is Hij.’

Daar is het Lam van God.

Zijn boodschap is de belangrijkste van alle profetische boodschappen. Hij kon werkelijk naar Jezus wijzen, en hij is de grootste van de profeten.

Nu, als het woord ‘profeet’ daar niet thuishoort, als hij gewoon de grootste mens is, dan zou dat nog steeds waar kunnen zijn. Jezus had een bijzonder hoge dunk van Johannes. Hij zou een hyperbool kunnen gebruiken. Over sommige vrienden van mij die gitaar spelen, zeg ik: ‘Hij is de beste gitarist ter wereld.’ Nou, dat is hij waarschijnlijk niet, maar je weet wat ik bedoel. De kortere tekstvariant zonder het woord ‘profeet’ — ‘Er is niemand groter dan Johannes de Doper’ — zou een soort hyperbool kunnen zijn. Hij is een groot man. Je zult niet veel mensen vinden die zich met hem kunnen meten wat betreft zijn karaktersterkte en zijn toewijding aan God.

Daarmee bedoelt Hij volgens mij dat zo iemand een groter voorrecht heeft dan Johannes, omdat Johannes niet het voorrecht had het Koninkrijk binnen te gaan. Hij kondigde aan:

en Hij zei: De tijd is vervuld en het Koninkrijk van God is nabijgekomen; bekeer u en geloof het Evangelie.

MARKUS 1:15

maar het Koninkrijk van God kwam nadat Johannes gestorven was. Johannes had niet het voorrecht in het Koninkrijk te zijn. Hij had alleen het voorrecht aan te kondigen dat het nabij en aanwezig was.

Daarom hebben degenen die werkelijk in het Koninkrijk zijn, die na de dood en opstanding van Jezus leven en dit tijdperk van de Geest en het Koninkrijk van God binnengaan, een groter voorrecht dan Johannes. Misschien zijn ze zelfs grotere profeten dan Johannes, omdat hun boodschap nog groter is dan die van Johannes. Wij kunnen spreken over het Koninkrijk dat gekomen is. Johannes kon zeggen:

Het koninkrijk is dichtbij.

Geen eerdere profeet kon dat zeggen. Johannes kon zeggen:

Het koninkrijk van God is dichtbij.

Wij kunnen zeggen: 'Het Koninkrijk van God is hier. Kom maar binnen.' Wij hebben een grotere boodschap dan Johannes, en wij hebben ook een groter voorrecht. Dat moet zijn wat Jezus bedoelt.

24

Gods wil aanvaarden of verwerpen

Deze verzen die hierna komen, de verzen 29 en 30, komen alleen bij Lukas voor. Deze algemene toespraak over Johannes staat ook in Mattheüs, maar deze verzen zijn niet in Mattheüs opgenomen.

En heel het volk dat naar Hem luisterde, en de tollenaars die met de doop van Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God,

LUKAS 7:29

In de aangehaalde Nederlandse vertaling staat ‘naar Hem luisterde’, met een hoofdletter, zodat het op Jezus lijkt te slaan. Het betreffende voornaamwoord staat echter niet in het Grieks, maar is door de vertalers toegevoegd. Ik denk dat hier inhoudelijk op Johannes wordt bedoeld. Ik denk dat dit óf Jezus is die spreekt, óf Lukas die over Johannes spreekt. Ik denk dat het waarschijnlijk Jezus is die verder over Johannes spreekt.

maar de Farizeeën en de wetgeleerden verwierpen het raadsbesluit van God met betrekking tot zichzelf, omdat ze niet door hem gedoopt wilden worden.

LUKAS 7:30

Onze vertalers behandelen dit als een tussenzin van de schrijver. Het staat niet tussen aanhalingstekens alsof Jezus het uitsprak. Ik denk dat dit nog steeds deel uitmaakt van wat Jezus zei. Hij zei dat degenen die gehoor gaven aan Johannes en door Johannes gedoopt werden, God in het gelijk stelden. Wat betekent dat? God had een aanklacht tegen zondaars. Zondaars die zich nooit bekeren, suggereren dat God ongelijk heeft: Hij heeft een aanklacht, maar met mij is alles in orde. Zodra ik besluit dat God gelijk heeft, bekeer ik me en zeg ik: ‘God heeft hierin gelijk. Zonde is verkeerd.’ Wanneer je komt en zegt: ‘Goed, ik bekeer me,’ stel je daarmee Gods oordeel in het gelijk. De tollenaars die kwamen, gedoopt werden en zich bekeerden, stelden Gods oordeel over

hen in het gelijk. Ze bevestigden dat God hierin gelijk had. God was niet oneerlijk, en Zijn veroordeling van zondaars was niet ongerechtvaardigd. Zelfs de zondaars zelf erkenden dit door zich te laten dopen.

En de Farizeeën en wetgeleerden verwierpen, staat er, de raad van God. Het woord 'raad' betekent hier 'wil': de wil van God voor henzelf. Sommige vertalingen geven het zo weer. In Efeze wordt erover gesproken dat God alle dingen werkt overeenkomstig de raad van Zijn wil. Dat is een vers dat heel calvinistisch klinkt. Maar hier wordt hetzelfde woord gebruikt. De wetgeleerden en de Farizeeën verwierpen de wil van God voor henzelf en lieten zich niet dopen. Hier staat duidelijk dat het Gods wil voor hen was om door Johannes gedoopt te worden, maar dat zij die verwierpen door zich niet te laten dopen.

Met andere woorden, Gods wil wordt niet altijd gedaan. Het is mogelijk dat een mens Gods wil voor zichzelf verwerpt. Als het Gods wil voor jou is dat je je bekeert en je doet dat niet, dan heb je Gods wil voor jou gedwarsboomd. Volgens deze tekst is dat wat deze mannen deden. Hier staat niet dat het Gods verborgen raad, Zijn verborgen besluit, was dat deze mensen ongelovigen zouden zijn. Nee, hun ongeloof ging in tegen Gods wil voor hen. Er is duidelijk nog een andere wil, naast Gods eigen wil, die invloed heeft op deze zaken.

25

Johannes en Jezus allebei afgewezen

Vers 31:

En de Heere zei: Met wie zal Ik dan de mensen van dit geslacht vergelijken en aan wie zijn zij gelijk? Zij zijn gelijk aan kinderen die op de markt zitten, en elkaar toeroepen en zeggen: Wij hebben voor jullie op de fluit gespeeld, maar jullie hebben niet gedanst; wij hebben klaagliederen voor jullie gezongen, maar jullie hebben niet gehuild. Want Johannes de Doper is gekomen, hij at geen brood en hij dronk geen wijn, en u zegt: Hij heeft een demon. De Zoon des mensen is gekomen, Die wel at en dronk, en u zegt: Ziedaar, een vraatzuchtig mens en drinker, een vriend van tollenaars en zondaars. Maar de Wijsheid is gerechtvaardigd door al Haar kinderen.

LUKAS 7:31-35

Die laatste regel lijkt te betekenen dat mensen die een bepaalde filosofie, wijsheid of redenering aanhangen, die altijd rechtvaardigen. Ze rechtvaardigen altijd hun manier van denken, hoewel die niet altijd werkelijk te rechtvaardigen is.

Hij zei: 'Jullie mensen zijn met geen enkele benadering te bereiken.' God heeft twee tegengestelde benaderingen geprobeerd. Je neemt de sobere benadering, de benadering van Johannes de Doper. Hij eet geen vlees en drinkt geen wijn. Hij leeft buiten in de woestijn. Hij draagt een haren mantel. Hij heeft zich werkelijk buiten de samenleving geplaatst, zoals je misschien van een heilig man zou verwachten. Maar de Farizeeën gaan niet met hem mee. Ze zeggen: 'Hij heeft een demon. Hij heeft een religieuze geest. Daar zullen wij niet op ingaan.'

Dus komt Jezus met de tegenovergestelde benadering. Hij eet en drinkt met tollenaars en zondaars. Hij beoefent niet het soort zelfverloochening en ascese dat Johannes beoefent. In plaats daarvan begeeft Hij Zich onder de mensen en geniet Hij van het leven. Niet van zondige genoegens, maar Hij genoot van het leven. Hij genoot van het gezelschap van mensen. Hij dronk wijn. Hij at vlees. En zij zeggen: 'Nou, Hij is een wijndrinker en een veelvraat. Hij is een vriend van het verkeerde soort mensen.'

En Hij zegt: 'Jullie mensen zijn gewoon niet tevreden te stellen. Je volgt de weg van Johannes de Doper en je denkt dat die verkeerd is. Je volgt Mijn weg en je denkt dat die verkeerd is. Wij bevinden ons aan tegenovergestelde uitersten. Waarmee kunnen jullie dan wel tevreden zijn? Jullie zijn als kinderen die aan het spelen zijn en tegen de andere kinderen zeggen: "Wat zullen we samen spelen? Laten we een vrolijk lied spelen, dan gaan we dansen." Nee, jullie willen niet dansen? "Goed, dan spelen we een droevig lied en kunnen we rouwen." Dat willen jullie ook niet doen? Jullie dansen niet op onze vrolijke muziek. Jullie rouwen niet bij de klaagliederen die we spelen. We kunnen dus niets spelen. We kunnen gewoon niet samen spelen, omdat we het nergens over eens kunnen worden. Niets wat Ik voorstel, vinden jullie goed.'

God zegt tegen hen: 'Niets wat Ik voorstel, werkt voor jullie. Johannes of Jezus? Het zijn heel verschillende benaderingen, maar op geen van beide hebben jullie gereageerd. Jullie zijn onmogelijk tevreden te stellen.' Dat is in wezen wat Hij zegt.

26

De zondares zalft Jezus' voeten

Het laatste gedeelte van hoofdstuk 7 komt alleen bij Lukas voor. Er staat:

En een van de Farizeeën vroeg of Hij bij hem kwam eten; en toen Hij het huis van de Farizeër binnengegaan was, lag Hij aan. En zie, een vrouw in de stad die een zondares was, kwam te weten dat Hij in het huis van de Farizeër aanlag, en zij bracht een albasten fles met zalf mee.

LUKAS 7:36-37

Ik denk dat we waarschijnlijk moeten aannemen dat ze een prostituee was, hoewel we dat niet weten. In die samenleving waren er niet zoveel soorten openlijke zonden waarbij vrouwen betrokken konden zijn en waardoor ze als zondares bekend zouden komen te staan. Maar er staat niet dat ze een prostituee was, en misschien was ze dat ook niet. Ze was een beruchte zondares.

En staande achter Zijn voeten, begon zij huilend Zijn voeten nat te maken met tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd, en zij kuste Zijn voeten en zalfde ze met de zalf.

LUKAS 7:38

“Now when the Pharisee who had invited Him saw this, he spoke to himself, saying, ‘This Man, if He were a prophet, would know who and what manner of woman this is who is touching Him, for she is a sinner.’

“And Jesus answered and said to him, ‘Simon, I have something to say to you.’

“And he said, ‘Teacher, say it.’

Jezus zei: ‘Een zekere schuldeiser had twee schuldenaars. De een was hem vijfhonderd penningen schuldig en de ander vijftig.’ En toen ze niets hadden om hem terug te betalen, schold hij hun beiden de schuld vrijelijk kwijt. Zeg Mij dan: wie van hen zal hem meer liefhebben? Simon antwoordde:

Simon antwoordde en zei: Ik denk dat hij het is aan wie hij het meeste kwijtgescholden heeft. Hij zei tegen hem: U hebt juist geoordeeld.

LUKAS 7:43

En Jezus zei tegen hem:

Dat hebt u goed beoordeeld.

Toen keerde Hij Zich naar de vrouw en zei tegen Simon:

En Hij keerde Zich om naar de vrouw en zei tegen Simon: Ziet u deze vrouw? Ik ben in uw huis gekomen: water voor Mijn voeten hebt u niet gegeven, maar zij heeft Mijn voeten met tranen natgemaakt en met het haar van haar hoofd afgedroogd; u hebt Mij geen kus gegeven, maar vanaf het moment dat zij binnengekomen is, heeft zij niet opgehouden Mijn voeten te kussen; met olie hebt u Mijn hoofd niet gezalfd, maar zij heeft Mijn voeten met zalf gezalfd. Daarom zeg Ik u: Haar zonden, die veel waren, zijn haar vergeven, want zij heeft veel liefgehad; maar aan wie weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief.

LUKAS 7:44-47

En Hij zei tegen haar:

Uw zonden zijn vergeven.

En degenen die met Hem aan tafel zaten, begonnen bij zichzelf te zeggen:

En zij die mee aanlagen, begonnen bij zichzelf te zeggen: Wie is Deze Die ook zonden vergeeft?

LUKAS 7:49

Dat is dezelfde klacht die ze bij een eerdere gelegenheid uitten, toen de verlamde man bij Hem werd gebracht. Toen zei Hij tegen de vrouw:

Maar Hij zei tegen de vrouw: Uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede!

LUKAS 7:50

27

Veel vergeving leidt tot veel liefde

We lezen niet dat deze vrouw eerder contact met Jezus had gehad, maar dat kan wel zo zijn geweest. We lezen niet dat Hij haar eerder vergeven had, maar kennelijk voelde ze zich vergeven. Er is iets verwarrend aan de moraal van het verhaal zoals Jezus die verwoordt. In vers 47 staat:

Daarom zeg Ik u: haar vele zonden zijn vergeven, omdat ze veel liefde heeft getoond.

Daardoor klinkt het alsof Hij zegt dat haar grote liefde haar ervoor in aanmerking heeft laten komen dat haar zonden vergeven werden. Haar zonden zijn vergeven omdat ze veel liefhad. Toch is dat een omkering van het verhaal dat Hij vertelde over de mannen die vergeving ontvingen. Degene aan wie veel vergeven werd, had veel lief.

Hij vat het aan het eind van vers 47 zelfs zo samen:

Aan wie weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief.

Hij zegt dus dat veel liefhebben het gevolg is van veel vergeving te hebben ontvangen, en dat weinig liefhebben het gevolg is van weinig vergeving te hebben ontvangen. Maar wanneer Hij zegt dat haar zonden vergeven zijn omdat ze veel liefhad, klinkt het alsof het andersom is: haar vergeving is het gevolg van haar liefde. Maar de gelijkenis die Hij vertelt over de twee mannen die vergeving ontvingen, en de uitspraak die Hij aan het eind van vers 47 doet, wijzen erop dat het andersom is.

Volgens mij moeten we die uitspraak dus als volgt begrijpen:

Daarom zeg Ik u: haar vele zonden zijn vergeven, omdat ze veel liefde heeft getoond.

Dit betekent: „Want zoals je kunt zien, heeft ze veel lief. Daarom kun je daaruit afleiden dat haar veel zonden vergeven zijn.” Het is een onbeholpen manier om het te formuleren, maar dat is duidelijk wat Hij onderwijst. Hij zegt dat haar zeer vele zonden vergeven zijn, en dat ze als gevolg daarvan veel liefheeft. Volgens mij geeft Hij aan dat je kunt afleiden dat haar veel zonden vergeven zijn, omdat je kunt zien dat ze

veel liefheeft. En dat is het gevolg van veel vergeving te hebben ontvangen. Het is een vreemde omkering van de formuleringen, maar om het te laten kloppen, moet dat beslist zijn wat Hij bedoelt.

28

Simons gebrekkige gastvrijheid

Jezus werd door Zijn gastheer niet eens met de gebruikelijke eerbied behandeld. Hij werd bij de deur niet met een kus begroet. Zijn voeten werden niet gewassen. Wanneer je bij iemand thuis kwam, was het altijd zo dat de dienaar je bij de deur opwachtte om je voeten te wassen. Om de een of andere reden was dat achterwege gelaten. Dat is geen kleinigheid. Zijn gastheer wilde Jezus in feite niet te veel vriendelijkheid betonen, zelfs niet de gebruikelijke vriendelijkheid. Misschien zou de omgang met Jezus het respect dat hij van zijn mede-Farizeeën genoot in gevaar brengen.

Dit was een Farizeeër. Hij was ongetwijfeld nieuwsgierig en wilde meer over Jezus te weten komen. Maar hij wilde niet al te vriendelijk tegenover Jezus overkomen, want dat zou zijn aanzien bij zijn vrienden, de Farizeeën, in gevaar kunnen brengen. Daarom negeerde hij Jezus stilletjes en schonk hij geen aandacht aan Hem toen Hij binnenkwam. Hij gaf Hem niet de gebruikelijke beleefde begroeting. En Jezus wijst hem daarop:

U hebt Me geen kus gegeven. U hebt Mijn voeten niet gewassen. Deze vrouw heeft veel meer gedaan dan u. Ze houdt meer van Mij dan u. En misschien komt dat doordat zij beseft dat haar meer vergeven is dan u beseft dat u vergeven is.

Het is moeilijk te weten of deze vrouw werkelijk een grotere zondaar was dan de Farizeeër zelf. Zijn zonden waren misschien van een andere soort. Haar zonden lagen er meer bovenop en die van hem waren fatsoenlijker: hoogmoed, hebzucht, jaloezie en haat. Aan deze zonden maakte hij zich waarschijnlijk schuldig, en het zijn grote zonden. Het zijn geen kleine zonden. Maar dit zijn zonden die veel meer onder de oppervlakte blijven.

29

Liefde uit dankbaarheid voor vergeving

Hoe meer je je bewust bent van de vergeving die je hebt ontvangen en van hoeveel je vergeven is, hoe meer je als gevolg daarvan zult liefhebben. Er staat in 1 Johannes:

Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.

1 JOHANNES 4:19

Onze liefde voor Hem komt voort uit dankbaarheid. Trouwens, dit is de drijfveer om christen te worden: niet eigenbelang, maar dankbaarheid jegens Hem om wat Hij heeft gedaan. Toen Hij voor onze zonden stierf, was God, zo staat er, in Christus de wereld met Zichzelf aan het verzoenen en rekende Hij hun zonden niet toe.

God was in Christus de wereld met Zichzelf aan het verzoenen en rekende hun overtredingen niet toe.

2 KORINTHE 5:19

Dat staat aan het einde van 2 Korinthe 5. Christus stierf dus zodat wij vergeving konden ontvangen, en uit dankbaarheid daarvoor hebben wij Hem lief. Het is niet omdat wij er iets uit kunnen halen, hoewel wij er heel veel bij te winnen hebben. Maar het is liefde voor Hem omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Dat was de reactie van deze vrouw. Hoe zij wist dat Hij haar had liefgehad en hoe zij wist dat Hij haar had vergeven, weten wij niet. Misschien was er een eerdere ontmoeting geweest.

Het zou interessant zijn als deze vrouw toevallig de overspelige vrouw was die door de Farizeeën bij Jezus was gebracht in Johannes 8, al wordt dat verhaal niet in dezelfde chronologische volgorde verteld. Hij had haar natuurlijk ervoor behoed dat ze werd gestenigd. Alleen Hij kon haar veroordelen, en Hij zei:

En zij zei: Niemand, Heere. En Jezus zei tegen haar: Ook Ik veroordeel u niet; ga heen en zondig niet meer.

JOHANNES 8:11

Als dit die vrouw was, zou dat echt interessant zijn. Maar die vrouw bevond zich in Jeruzalem, als het verhaal in Johannes 8 op zijn juiste plaats in de context staat, en dan zou het om een ander geval zijn gegaan.

30

Twee verschillende zalvingen van Jezus

Er is ook nog een ander geval van een andere vrouw die Jezus' voeten met haar tranen en haar haren waste en zalf over Hem uitgoot. Dat is Maria van Bethanië, en dat gebeurde vlak voordat Jezus werd gekruisigd. Toen de discipelen haar bekritiseerden omdat ze de zalf verspilde, zei Jezus:

Zij heeft gedaan wat zij kon; zij heeft van tevoren Mijn lichaam gezalfd voor de begrafenis.

MARKUS 14:8

Dat was duidelijk een andere situatie. Dat gebeurde in Bethanië, dicht bij Jeruzalem, vlak voordat Hij stierf. Dit gebeurt ergens in Galilea, veel eerder.

Sommige mensen denken dat het hetzelfde verhaal is, dat veranderd is doordat in beide gevallen de gastheer Simon heette. Jezus sprak Simon de Farizeeër bij zijn naam aan:

Simon.

Het andere geval vond volgens de Schrift plaats in het huis van Simon de melaatse. Beide vrouwen zalfden dus Jezus' voeten en droogden ze met hun haar af in het huis van iemand die Simon heette. Simon was in die tijd echter de meest voorkomende naam in Israël. Daarvoor hebben wij documentatie uit buiten-Bijbelse bronnen. De meest voorkomende mannennaam in Israël was in die tijd Simon. Er waren heel veel mannen die Simon heetten, net zoals er onder de vrouwen heel veel Maria's waren. Het waren populaire namen.

Er is dus geen reden om de benadering te volgen die sommigen hebben gekozen, namelijk dat dit hetzelfde verhaal is, maar dat het bij het doorvertellen van gedaante veranderde: dat het eerst een Farizeeër was, maar bij het doorvertellen een melaatse werd; dat het eerst een zondige vrouw was, maar bij het doorvertellen Maria van Bethanië werd, terwijl zij geen zondige vrouw was. Dit zijn twee verschillende verhalen, maar ze hebben duidelijk enkele dingen gemeen.

Het belangrijkste is dat alleen Lukas dit verhaal vertelt. Het punt hier is dat Jezus er geen bezwaar tegen had dat deze vrouw Hem aanraakte, wat vanwege haar zondigheid heel aanstootgevend zou zijn geweest. Hij vond het ook niet erg om een dood lichaam aan te raken. Hij raakte dingen aan die andere mensen niet wilden aanraken. Hij zag deze vrouw als iemand die hulp nodig had, en niet alleen maar als iemand die beschadigd of minderwaardig was, als een of ander slecht, zondig mens. Hij zag haar als iemand die niet alleen vergeving nodig had, maar die kennelijk ook ontvangen had, misschien door een eerdere ontmoeting met Hem. Zij uitte nu haar liefde voor Hem op een manier waarop een man die niet vond dat hem veel vergeven was, helemaal geen liefde toonde. Het grootste probleem van de Farizeeën was dat zij niet vonden dat ze zondig waren, terwijl ze dat wel waren.

Zo komen we aan het einde van dat verhaal. De volgende keer gaan we naar hoofdstuk 8.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 7:1-10
- Mattheüs 8:5
- Mattheüs 8:8
- Lukas 7:6
- Handelingen 10:28
- Lukas 7:8
- Markus 6:5-6
- Lukas 7:9

- Mattheüs 8:10
- Mattheüs 8:11-12
- Mattheüs 9:14
- Mattheüs 10:8
- Lukas 7:11
- Lukas 7:12
- Lukas 7:13
- Johannes 11:43
- Lukas 8:54
- Lukas 7:14
- Markus 5:41
- Handelingen 3:6
- Handelingen 9:40
- Kolossenzen 3:17
- Efeze 1:23
- Jakobus 5:14-15
- Markus 3:14-15
- Lukas 7:15
- Lukas 7:16
- Lukas 7:18-23
- Markus 13:27
- Exodus 17:3
- 1 Koningen 17:1
- 1 Koningen 19:4
- Lukas 7:20
- Jesaja 35:5
- Lukas 4:21
- Jesaja 61:1
- Lukas 7:22
- Lukas 7:23
- Lukas 7:24
- Lukas 7:25
- Lukas 7:27
- Maleachi 3:1

- Lukas 7:28
- Markus 1:15
- Lukas 7:29
- Lukas 7:30
- Lukas 7:31-35
- Lukas 7:36-37
- Lukas 7:38
- Lukas 7:43
- Lukas 7:44-47
- Lukas 7:49
- Lukas 7:50
- 1 Johannes 4:19
- 2 Korinthe 5:19
- Johannes 8:11
- Markus 14:8

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.